

pozměněno a aby horní hranice trestní sazby byla pozměněna ze tří na pět let. Tato změna se promítla i do oblasti dopravní trestné činnosti, když neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku, u něž je horní hranice trestní sazby nově stanovena na pět let, se v důsledku této změny taktéž zařadí do kategorie přečinů. Ve vztahu k tomuto trestnému činu je zmíněná změna bezesporu přínosem, neboť speciálně u trestného činu neposkytnutí pomoci řidičem si lze představit, že pachatelem nemusí nutně být jen bezohledný řidič, který záměrně neposkytl pomoc a snažil se ujet od nehody a například se vyhnout trestnímu stíhání, ale může se jednat i o pachatele, který v dané chvíli prostě zpanikařil, trestného činu posléze lituje a projevuje snahu po nápravě a kterému by tudíž byla škoda odpírat možnost uložení některých alternativních trestů.

Z tabulky je zřejmé, že možnost postihu trestných činů v dopravě bude s ohledem na to, že všechny spadají do kategorie přečinů, do značné míry sjednocena a rozšířena. Vždy tedy bude možno vedle trestu odnětí svobody uložit i trest zákazu činnosti, peněžitý trest, propadnutí věci (vyjma trestného činu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku), obecně prospěšné práce a domácí vězení, i když samozřejmě podmínky aplikace trestu (např. zda bude možno tresty ukládat vedle sebe či samostatně) se u jednotlivých ustanovení budou nadále lišit.

Uzavřeme tedy tuto kapitolu s tím, že se snad konečně po letech usilovné legislativní práce dočkáme nového trestního kodexu, že se podaří uvést nové instituty do praxe a že státní zástupci, soudci i obhájci využijí plně všech nových možností, které jim nový trestní zákoník nabídne..

8 Závěr

Problém trestání pachatelů dopravní trestné činnosti je stále velmi aktuální. „Je-li vůbec možné někoho napravovat, pak jsou to mezi ostatními pachateli trestných činů právě řidiči. Nebudeme daleko od pravdy, když otevřeně připustíme, že zákony platí spíše na slušné lidi. Skutečný zločinec a darebák je nectí a neuznává ani před svým odsouzením ani po něm. Snad jenom nepodmíněný trest odnětí svobody v tom činí výjimku - ale těch je v trestných činech v dopravě minimum.“¹²⁴

¹²⁴Priml, Karel: Podmíněné zastavení trestního stíhání – iluze zákonodárce a skutečnost. Právo a doprava : odborný časopis pro právní otázky dopravy. Roč. 1995, č. 1, s. 12-20.

Je otázkou, zda by si trestná činnost v dopravě zasloužila zvláštní úpravu v trestním zákoně a řádu. Návrh nového trestního zákoníku s žádnou speciální úpravou nepočítá. Dle mého názoru by to určitě nebylo ke škodě věci, nicméně nepovažuji to za nezbytně nutné. Za vhodné však považuji rozšíření škály trestů, které bude možno ukládat pachatelům této trestné činnosti. A právě v tomto směru může být pro nás velmi inspirující francouzské právo. Zdaleka si nemyslím, že by bylo nutné mít až tak pestrou škálu trestů jako mají ve Francii, ale určité osvěžení na poli trestání v dopravě by rozhodně neuškodilo. Tradičně je ukládán trest zákazu činnosti, „podmínka“, peněžitý trest, dále přistoupily i obecně prospěšné práce, výjimečně je ukládáno i propadnutí věci a nový trestního zákoník by měl umožnit i ukládání trestu domácího vězení. Pokud bych měla vybírat ze seznamu francouzských trestů, doplnila bych do našeho trestního zákona ještě trest obdobný zrušení řidičského oprávnění a obdobu francouzské imobilizace vozidla. První trest mi připadá praktický zejména proto, že mnohým řidičům by neuškodilo zopakování celé autoškoly, druhý trest je pak trestem velmi účinným a zároveň mnohem méně drastickým, nežli propadnutí věci – v našem případě vozidla. Co se týče školení o silniční bezpečnosti a školení o nebezpečích při užívání omamných látek, ani takové tresty bych pro pachatele trestných činů v dopravě neztracovala. Jedná se přesně o ten typ trestu, kterému by se pachatelé téměř všech ostatních trestných činů zaručeně vysmáli, ale na některé pachatele trestných činů v dopravě by mohl účinně zapůsobit.

Francouzské právo je bezesporu právem velmi inspirativním, na druhé straně však i komplikovaným a z mého pohledu poněkud nepřehledným. Z hlediska právní jistoty ho nepovažuji za zrovna ideální, běžný občan se těžko může ve změní článků zorientovat. Ve snaze reagovat na aktuální problémy přibývají do francouzského trestního zákoníku stále nové a nové články, zavádějící jak nové skutkové podstaty, tak i typy trestů. Naše trestní právo je naproti tomu strnulejší, k novotám přistupuje velmi opatrně. Je však také mnohem jasnější, přehlednější, snazší na orientaci. Na obou úpravách lze nalézt mnohá pozitiva i negativa. Dle mého názoru oba právní systémy odpovídají povahám svých národů.